

Advies nr. 46/2020 van 5 juni 2020

Betreft: adviesaanvraag betreffende een amendement op een wetsvoorstel tot oprichting van een databank bij Sciensano in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (CO-A-2020-2020-052)

De Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "de Autoriteit");

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, inzonderheid op artikel 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 *van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)* (hierna AVG)

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek van de heer Patrick Dewael, Voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, ontvangen op 27 mei 2020;

Gelet op het verslag van mevrouw Alexandra Jaspar, Directeur van het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit ;

Gelet op de hoogdringendheid van de adviesaanvraag;

Brengt op 5 juni 2020 het volgend advies uit:

I. ONDERWERP EN CONTEXT VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Autoriteit verstrekke eerder al:
 - a) een eerste advies op 29 april 2020 betreffende een **voorontwerp van koninklijk besluit** tot oprichting van een databank bij Sciensano in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19; alsook,
 - b) een tweede advies op 25 mei 2020 betreffende een **wetsvoorstel** tot oprichting van een databank bij Sciensano in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (hierna "het wetsvoorstel"), dat het intussen van kracht geworden koninklijk besluit moet vervangen, waarvan de toepassingsperiode werd verlengd tot 30 juni 2020.
2. Op 27 mei 2020 heeft de Voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers (hierna "de aanvrager") aan de Autoriteit gevraagd om bij hoogdringendheid advies te verstrekken over de amendementen die de heer Khalil Aouasti bij het wetsvoorstel heeft geformuleerd (DOC 55 1249/04)¹.
3. Aangaande het voorwerp en de inhoud van het wetsvoorstel wordt verwezen naar het advies dat de Autoriteit uitbracht op 25 mei 2020.
4. Onderhavig advies heeft enkel betrekking op de voorgestelde amendementen en herneemt de opmerkingen en suggesties van de Autoriteit aangaande het wetsvoorstel niet. Omdat het amendement voorstelt alle artikelen van het wetsvoorstel te vervangen door alternatieve artikelen, zal dit advies ingaan op elk van de nieuwe voorgestelde artikelen.

II. COMMENTAAR BIJ DE ARTIKELEN VAN HET WETSVOORSTEL

1. « Artikel 1

“Art. 1. Het doel van deze wet is de organisatie, op federaal niveau, van een gegevensverwerking met als finaliteit de ondersteuning van de bevoegde diensten bij hun inspanningen om de besmettingsketen van het coronavirus COVID-19 te onderbreken, door middel van de oprichting van een databank waarvan de raadpleging beperkt wordt tot de bevoegde diensten met het oog op het uitbrengen, via telefonisch contact of, wanneer dat niet mogelijk is, via een huisbezoek, van adequate doch niet-bindende aanbevelingen aan personen die fysische contacten met een hoog risico hebben gehad met geïnfecteerde, of vermoedelijk geïnfecteerde patiënten.

¹ De aanvraag werd op 26 mei 2020 eveneens per mail overgemaakt aan de onthaaldienst van de GBA.

5. Uit een gecombineerde lezing van het advies van de Autoriteit en het advies van de Raad van State over het wetsvoorstel² blijkt dat:
- a. het wetsvoorstel de aspecten moet regelen die onder de bevoegdheid van de federale overheid vallen (afwijking van het medisch beroepsgeheim, mogelijkheden voor huisbezoeken of het verbod om buiten te gaan opgelegd door contactcentrummedewerkers zonder overheidsgezag, gebruik van de gegevens voor onderzoeksdoeleinden, onder voorbehoud van wat hieronder wordt gezegd over het feit dat een dergelijke verwerking al door de AVG wordt geregeld, enz.);
 - b. de bevoegdheid om een opsporingssysteem te organiseren, toebehoort aan de gefedereerde entiteiten, zodat het aan hen is om hierover wetgeving op te stellen, ook met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens in het kader van deze opsporingsverrichtingen; Met uitzondering van het ontwerp van decreet van de Duitstalige Gemeenschap, werden tot op heden nog geen ontwerpen van regelgeving van de gefedereerde entiteiten aan de Autoriteit voor advies voorgelegd;
 - c. het aan de instellingen is die door deze gefedereerde entiteiten zijn aangewezen, in hun hoedanigheid van verwerkingsverantwoordelijke uitgevoerd door hun contactcentra³, om te bepalen of zij een verwerker of verwerkers willen gebruiken (met name voor de opslag en het beheer van de gebruikte gegevens) en, zo ja, aan welke verwerker of verwerkers; het is dus niet aan de federale staat om het gebruik van Sciensano op te leggen als de entiteit die verantwoordelijk is voor de centralisatie en het beheer van de gegevens die door deze contactcentra worden verzameld, gebruikt of gegenereerd;
 - d. indien het de bedoeling is om gegevens te verzamelen die niet noodzakelijk zijn voor de opsporing, maar voor gebruik voor onderzoeksdoeleinden, dit onder de bevoegdheid valt van de federale staat die wordt uitgenodigd om hierover wetgeving op te stellen, waarbij alle essentiële elementen van de aldus beoogde gegevensverwerking moeten worden opgenomen in een wet die moet worden goedgekeurd door Parlement.
6. Uit het bovenstaande volgt dat het niet nodig is om door middel van een federale wet ⁴de verwerking van persoonsgegevens te organiseren die tot doel heeft de met de opsporing belaste diensten te ondersteunen.

² Advies van de Raad van State 67.425/3, 67.426/3 en 67.427/3 van 26 mei 2020 betreffende het wetsvoorstel en de amendementen daarop.

³ De federale overheid is bevoegd op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en is als zodanig vrij om normen af te kondigen voor het verzamelen en gebruiken van persoonsgegevens voor wetenschappelijk onderzoek.

⁴ Zie ook de redenering van de Raad van State in het voormelde advies betreffende de noodzaak van het afsluiten van een samenwerkingsakkoord dat door het Parlement is goedgekeurd.

2. Voorgesteld Artikel 2

“Art. 2 Voor de toepassing van deze wet wordt verstaan onder:

- a) *a) bevoegde diensten: de diensten die, met het oog op de volksgezondheid en de toepassing van passende profylactische maatregelen, bevoegd zijn om de verplichte aangifte van door het coronavirus COVID-19 geïnfecteerde of vermoedelijk geïnfecteerde patiënten van wie de gegevens door de zorgverstrekkers of de zorgverstrekende instellingen worden verzameld, te organiseren Het betreft respectievelijk het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid, het Agence wallonne pour une Vie de Qualité, de gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en het Ministerie van de Duitstalige Gemeenschap.*
- b) *zorgverstrekkers of zorgverstrekende instellingen: de geneesheren, de ziekenhuizen en de laboratoria die onderworpen zijn aan een door een bevoegde dienst opgelegde verplichting tot aangifte van door het coronavirus COVID-19 geïnfecteerde of vermoedelijk geïnfecteerde patiënten.*
- c) *contactcentra: de door de bevoegde diensten en de verstrekkers die voor rekening van de bevoegde diensten aangestelde personen met als opdracht van algemeen belang de geïnfecteerde of vermoedelijk geïnfecteerde personen te contacteren met het oog op het opsporen van de identiteit van de personen met wie deze patiënten in contact zijn geweest met een hoog risico op besmetting, om aan deze personen vervolgens passende aanbevelingen te richten via telefoon of, indien dit onmogelijk is, via een huisbezoek.*
- d) *medische test: test gerealiseerd onder de verantwoordelijkheid van een geneesheer met het oog op de bevestiging of ontkenning van een besmetting door het coronavirus COVID-19.*
- e) *collectiviteit met een kwetsbare bevolking: plaats die opvangdiensten aanbiedt aan, of waar een gemeenschap van personen verblijft met betrekking tot welke de bevoegde diensten oordelen dat er een verhoogd risico op besmetting door het coronavirus COVID-19 bestaat omwille van het voortdurend karakter en de nabijheid van de fysieke contacten. Gedacht wordt, bijvoorbeeld, aan woonzorgcentra, instellingen voor personen met een beperking, onderwijsinstellingen, kinderkribbes, asielcentra, centra voor daklozen, gevangenis en publieke instellingen voor jeugdzorg.*
- f) *verwijzende arts van een collectiviteit met een kwetsbare bevolking of door de administratieve verantwoordelijke van een collectiviteit met een kwetsbare bevolking aangestelde geneesheer: geneesheer verbonden aan een collectiviteit met een kwetsbare bevolking, die met de personen die deel uitmaken van deze collectiviteit of met één of meer personen die er vaak komen, een therapeutische relatie onderhouden, met uitzondering van een controlerende functie die door een geneesheer voor rekening van de werkgever zou worden uitgeoefend ten aanzien van het personeel van de betrokken collectiviteit.*
- g) *de minister: de federale minister bevoegd voor de volksgezondheid*

7. De toegevoegde definities verhogen ruimschoots de leesbaarheid en het begrip van de tekst. De Autoriteit had overigens een dergelijke toevoeging aanbevolen in haar advies over het wetsvoorstel. Voorts zijn de voorgestelde definities duidelijk en relevant.
8. De nadere omschrijvingen onder punt f) verhindert dat de apparaten waarmee contact kan worden opgenomen met de referentiegeneesheer van een collectiviteit, wordt gebruikt om contact op te nemen met de werkgever, de raadgevend arts of de arbeidsgeneesheer.
9. De Autoriteit verwijst niettemin naar wat in punt 4.b) hierboven is gezegd over de bevoegdheid van de gefedereerde entiteiten om de opsporing binnen hun bevoegdheidsgebied te organiseren en de daarmee verband houdende beslissingen te nemen, ook wat betreft de aanwijzing van agentschappen

of andere instellingen die belast zijn met de opsporing (hoewel in de praktijk de in artikel 2, a), van het amendementsvoorstel aangewezen instellingen waarschijnlijk zullen worden aangewezen, aangezien preventieve gezondheidsmaatregelen binnen hun bevoegdheidsgebied vallen, zoals goed wordt uitgelegd in de "Verantwoording" dat volgt op het amendementsvoorstel).

3. Voorgesteld Artikel 3

"Art. 3/3. § 1 . Met het oog op het bereiken van de doelstelling bedoeld in artikel 1, wordt bij de minister een databank gecreëerd die de in de artikelen 4, 5 en 6, § 3, bedoelde gegevens bevat.

§ 2. In de databank wordt een onderscheid gemaakt tussen de volgende categorieën van personen:

1° de geïnfecteerde personen;

2° de vermoedelijk geïnfecteerde personen;

3° de personen met wie de geïnfecteerde of vermoedelijk in contact zijn geweest en voor wie een verhoogd risico is vastgesteld zoals bedoeld in artikel 6, § 2.

Tussen deze onderscheiden categorieën van betrokkenen wordt geen enkel verband geregistreerd. Geen enkele doorsnede tussen deze afzonderlijke categorieën en evenmin tussen de verschillende zorgverstrekkers of zorgverstrekende instellingen kan uitgevoerd worden. Geen enkele doorsnede tussen deze afzonderlijke categorieën en evenmin tussen de verschillende zorgverstrekkers of zorgverstrekende instellingen kan uitgevoerd worden.

§ 3. De minister is, in de zin van de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van de richtlijn 95/46/ EG, de verwerkingsverantwoordelijke met betrekking tot de databank.

10. Wat de oprichting van een gegevensbank "bij de Minister" betreft, verwijst de Autoriteit opnieuw naar wat in punt 4.b), hierboven is gezegd over de bevoegdheid van de gefedereerde entiteiten om de opsporing binnen hun bevoegdheidsgebied te organiseren en de relevante beslissingen te nemen, ook wat betreft de aanwijzing van de agentschappen of andere instellingen die met de verrichtingen belast zijn.
11. De eerste alinea van lid 2 van het voorgestelde artikel 3 verschaft duidelijkheid door een onderscheid te maken tussen de verschillende categorieën personen van wie de gegevens met het oog op de opsporing zullen worden geregistreerd.
12. Hetzelfde geldt voor het volgende lid, dat tot doel heeft de gegevens van geïnfecteerde (of vermoedelijk geïnfecteerde) patiënten te registreren in een andere databank dan die waarin de gegevens van de personen met wie zij in contact zijn geweest, zouden worden geregistreerd, zoals aanbevolen door de Autoriteit in haar advies over het wetsvoorstel. Ter herinnering: de Autoriteit ziet geen rechtvaardiging voor de registratie van deze twee soorten gegevens in dezelfde databank (omdat een dergelijke registratie niet aanvaardbaar is vanwege het disproportionele en irrelevante karakter ervan), hetgeen bovendien aanleiding geeft tot evidente en talrijke mogelijkheden en risico's op kruisingen.

Met betrekking tot het derde lid van het voorgestelde artikel 3 herinnert de Autoriteit eraan dat de aanwijzing van de verwerkingsverantwoordelijke(n) in het licht van de feitelijke omstandigheden adequaat moet(en) zijn, omdat voor elke verwerking van persoonsgegevens moet worden nagegaan wie feitelijk het doeleinde van de verwerking nastreeft en wie de verwerking in zijn beheer heeft.

4. Voorgesteld Artikel 4

Art. 4. § 1 . Wanneer een geneesheer een infectie door het coronavirus COVID-19 vermoedt of een medische test werd voorgeschreven maar niet binnen een termijn van 3 dagen door de vermoedelijk geïnfecteerde persoon werd uitgevoerd, komen de zorgverstrekkers of zorgverstrekende instellingen de aangifteplicht na zoals bedoeld in artikel 5, en plaatsen ze bij de aangifte de vermelding "vermoedelijk geïnfecteerde patiënt".

§ 2. In het geval bedoeld in paragraaf 1, passen de zorgverstrekkers of zorgverstrekende instellingen de relevante gegevens in de databank aan zodra zij kennis krijgen van een positieve medische test.

13. Het voorgestelde artikel 4.1 § verduidelijkt de verplichting van artsen, ziekenhuizen en laboratoria om infecties of vermoedelijke infecties te melden aan de verantwoordelijke entiteit of entiteiten (die door de gefedereerde entiteiten zouden moeten worden aangewezen) van de opsporingsdienst.
14. De tekst zou duidelijker en doeltreffender zijn als in elke situatie (bewezen of veronderstelde infectie, maar niet bevestigd door een voorgeschreven, niet binnen 3 dagen uitgevoerde test) duidelijk wordt gemaakt wie van de artsen die de test voorschrijven, het laboratorium of het ziekenhuis (1) aan deze meldingsplicht is gebonden en (2) de technische procedure voor de registratie van gegevens in het computersysteem en/of de databank van het contactcentrum uitvoert.
15. Voor het overige herinnert de Autoriteit aan wat in punt 4. b), hierboven is gezegd over de bevoegdheid van de gefedereerde entiteiten om de opsporing binnen hun bevoegdheidsgebied te organiseren. " De databank " moet dus worden opgevat als "de databank die wordt gebruikt door het contactcentrum dat handelt volgens de instructies van het agentschap dat door elke gefedereerde entiteit is aangewezen als verantwoordelijk voor de uitvoering van opsporing".

5. Voorgesteld Artikel 5

“Art. 5. § 1. Wanneer een medische test positief uitvalt, of in de hypothese bedoeld in artikel 4, § 1, hebben de zorgverstrekkers of zorgverstrekende instellingen de verplichting om in de databank de volgende gegevens aangaande de geïnficeerde of vermoedelijk geïnficeerde personen te melden:

- 1° de vermelding “geïnficeerde patiënt” of “vermoedelijk geïnficeerde patiënt”;*
- 2° de naam en voornaam van de geïnficeerde of vermoedelijk geïnficeerde patiënt;*
- 3° de geboortedatum en, desgevallend, de overlijdensdatum van de geïnficeerde of vermoedelijk geïnficeerde patiënt;*
- 4° het adres van de woonplaats van de geïnficeerde of vermoedelijk geïnficeerde patiënt;*
- 5° de datum van de medische test van de geïnficeerde patiënt indien het resultaat daarvan positief is, of, in de hypothese bedoeld in artikel 4, § 1, de datum van de diagnose als vermoedelijk positief;*
- artikel 4, § 1, de datum van de diagnose als vermoedelijk positief;*
- 6° het telefoonnummer van de betrokkene, eventueel aangevuld of vervangen door het telefoonnummer van een door de betrokkene aangestelde contactpersoon of van zijn/haar vertegenwoordiger.*
- 7° desgevallend, de collectiviteit met een kwetsbare bevolking of het ziekenhuis waarvan de persoon deel uitmaakt, evenals het telefoonnummer van de verwijzingsarts of, indien die ontbreekt, van de geneesheer aangesteld door de administratief verantwoordelijke van deze collectiviteit;*
- 8° een willekeurig, op het moment van de aangifte, gegenereerd uniek nummer.*

§ 2. De gegevens bedoeld in paragraaf 1 worden geregistreerd in de databank op de dag van de kennisname van het positief resultaat van de medische test of op de dag dat de diagnose van een vermoedelijke besmetting wordt vastgesteld, of, in het geval bedoeld in artikel 4, § 1, na verloop van de termijn bepaald in dat artikel. Het gegeven vermeld onder 8° wordt meegedeeld aan de geïnficeerde of vermoedelijk geïnficeerde patiënt.

§ 3. In het kader van hun respectieve bevoegdheidsgebieden, waken de bevoegde diensten erover dat de zorgverstrekkers en zorgverstrekende instellingen de verplichtingen vermeld in de paragrafen 1 en 2 naleven.

§ 4. De persoonsgegevens vermeld in paragraaf 1 worden gewist na één maand, tenzij wanneer:

- 1° de geïnficeerde of vermoedelijk geïnficeerde patiënt voor het verloop van deze termijn overleden is;*
- 2° de geïnficeerde of vermoedelijk geïnficeerde patiënt of een zorgverstrekker of zorgverstrekende instelling aan de verwerkingsverantwoordelijke of aan de verwerker een medisch getuigschrift bezorgt waarin geattesteerd wordt dat het besmettelijk karakter van de patiënt een einde heeft genomen.*

16. De Autoriteit herhaalt haar opmerking onder punt 14 hierboven.
17. De Autoriteit merkt op dat de te registreren gegevens relevant en niet buitensporig zijn in verhouding tot de doeleinden waarvoor zij worden verzameld, zoals beschreven in artikel 1 van de voorgestelde wijziging, namelijk om contact op te nemen met personen die met COVID-19 zijn geïnficeerd of vermoedelijk zijn geïnficeerd. Zij verwijst naar de twijfels die zij in haar bovengenoemde advies heeft geuit over het niet noodzakelijk karakter voor opsporingsdoeleinden van bepaalde gegevens en de mogelijkheid om aan deze lijst nog onbepaalde gegevens uit even onbepaalde bronnen toe te voegen, waarvan de noodzaak en de proportionaliteit derhalve niet door de Autoriteit kunnen worden geanalyseerd - en die niet *a priori* bewezen lijken te zijn.

18. De toevoeging van de contactgegevens van de "*aangestelde geneesheer*" door de administratief verantwoordelijke van deze collectiviteit" moet worden gehandhaafd, aangezien daarmee wordt voorkomen dat gezondheidsgegevens aan een administratief verantwoordelijke worden doorgegeven.
19. Ook erkent de Autoriteit dat de relevantie van de toevoeging "*een willekeurig op het moment van de aangifte, gegenereerd uniek nummer*" en de mededeling ervan aan de geïnfecteerde of vermoedelijk geïnfecteerde patiënt, waardoor die laatste zijn rechten hem toegekend door de AVG gemakkelijker kan uitoefenen en wat het verwijderen van gegevens die mogelijk gepseudonimiseerd zijn, zal vergemakkelijken.
20. Het voorgestelde derde lid voor dit artikel 5 is ter zake dienend.
21. Met betrekking tot het voorgestelde vierde lid voor dit artikel 5 herhaalt de Autoriteit haar aanbeveling, zoals geformuleerd in haar advies over het wetsvoorstel, dat het wetsvoorstel moet voorzien in de verwijdering van gegevens, indien en wanneer deze niet langer nodig zijn voor het opsporingsdoeleinde. Concreet, de gegevens over geïnfecteerde of vermoedelijk geïnfecteerde personen moeten worden gewist wanneer deze personen zijn gecontacteerd en al dan niet, naar hun keuze, de gevraagde informatie hebben verstrekt aan contactpersonen van het centrum.

6. Artikel 6 van het wetsvoorstel:

“Art. 6. § 1 . De contactcentra raadplegen de gegevens bedoeld in artikel 5 om de geïnfecteerde of vermoedelijk geïnfecteerde personen via de telefoon of, indien dit laatste niet mogelijk, via een huisbezoek, te contacteren. Tijdens dit contact is het de bedoeling van de contactcentra de lijst van personen op te maken met wie de geïnfecteerde of vermoedelijk geïnfecteerde patiënten, hierna aangeduid als de geïdentificeerde personen, in fysisch contact zijn geweest gedurende de periode van minimum 48 uur voorafgaand aan het verschijnen van de symptomen, tot maximum veertien dagen voorafgaand aan de kennisname van een positieve medische test of een diagnose als vermoedelijk positief, en in overeenstemming met paragraaf 2 de risicograad van besmetting van deze personen door het coronavirus COVID-19 in te schatten.

§ 2. Om het laag of hoog risico op infectie van de geïdentificeerde personen te evalueren, ondervragen de contactcentra de geïnfecteerde of vermoedelijk geïnfecteerde personen volgens een methodologie en een vragenlijst die hen door de bevoegde diensten ter beschikking wordt gesteld. De methodologie is erop gericht het laag of hoog risico op infectie van deze personen te bepalen op basis van een vragenlijst die toelaat dat risico op grond van de volgende factoren in te schatten:

- 1° de categorie “geïnfecteerde patiënt” of “vermoedelijk geïnfecteerde patiënt”;*
- 2° de datum van het fysisch contact van de geïdentificeerde persoon met de geïnfecteerde of vermoedelijk geïnfecteerde patiënt;*
- 3° de duur van het fysisch contact tussen de geïnfecteerde of vermoedelijk geïnfecteerde patiënt en de geïdentificeerde persoon;*
- 4° de naleving of niet-naleving van de maatregelen inzake sociale distantie door de geïnfecteerde of vermoedelijk geïnfecteerde patiënt met de geïdentificeerde persoon.*

§ 3. De contactcentra voeren in de databank de volgende gegevens in betreffende de geïdentificeerde personen voor wie een hoog risico zoals bedoeld in paragraaf 2 is ingeschat:

- 1° de naam en voornaam van de geïdentificeerde persoon:*
- 2° de geboortedatum en, desgevallend, de overlijdensdatum van de geïdentificeerde persoon;*
- 3° het adres van de geïdentificeerde persoon;*
- 4° het telefoonnummer van de geïdentificeerde persoon;*
- 5° indien de geïdentificeerde persoon deel uitmaakt van een collectiviteit met een kwetsbare bevolking, de benaming en het adres van deze collectiviteit, de naam en voornaam en het telefoonnummer van de verwijzende arts of, bij gebrek hieraan, het telefoonnummer van de geneesheer aangesteld door de administratief verantwoordelijke van de betrokken collectiviteit;*
- 6° de datum van de communicatie van het contactcentrum met de personen bedoeld in artikel 7, § 2;*
- 7° het type van de verstrekte aanbeveling, onder de types bedoeld in artikel 7, § 4;*
- 8° een willekeurig op het moment van de aangifte, gegenereerd uniek nummer.*

§ 4. De persoonsgegevens vermeld in paragraaf 3 worden gewist na één maand, of voor het verstrijken van deze termijn wanneer:

- 1° de geïdentificeerde persoon met een verhoogd risico behoort tot de categorie van de geïnfecteerde of vermoedelijk geïnfecteerde personen. In dat geval zijn de bepalingen waarin voorzien in artikel 4, of desgevallend artikel 5, van toepassing;*
- of vermoedelijk geïnfecteerde personen. In dat geval zijn de bepalingen waarin voorzien in artikel 4, of desgevallend artikel 5, van toepassing;*
- 2° de geïdentificeerde persoon met een verhoogd risico of de zorgverstrekker of zorgverstrekker instelling aan de minister een medisch getuigschrift bezorgt waarin geattesteerd wordt:*
 - dat er geen infectiegevaar bestaat;*
 - de geïdentificeerde persoon met verhoogd risico is overleden.*

22. Het voorstel voor artikel 6 § 1, beschrijft op duidelijke en gedetailleerde wijze de handelingen om contact op te nemen met geïnfecteerde of vermoedelijk geïnfecteerde personen en biedt dus de

vereiste transparantie met betrekking tot de gegevensverwerking die zal worden uitgevoerd. De Autoriteit verwijst voor de juiste vorm naar wat hierboven is gezegd over de regels voor de verdeling van de bevoegdheden en wat daaruit volgt, namelijk het feit dat de gegevens zullen worden opgeslagen in apparaten - met inbegrip van databanken - die de bevoegde autoriteiten zullen hebben gekozen om te gebruiken. Om de redenen die de Autoriteit reeds in haar vorige adviezen naar voren heeft gebracht, is zij van mening dat de centralisatie van gegevens in één enkele gegevensbank *a priori* ongerechtvaardigd en disproportioneel is.

23. De uitdrukkelijke vermelding van de intentie om huisbezoeken toe te staan biedt in dit opzicht de vereiste transparantie en maakt tegelijkertijd de doeleinden waarvoor het gegevens " adres " wordt gebruikt nauwkeurig en uitdrukkelijk omschreven zijn. Anderzijds is zij van mening dat dergelijke huisbezoeken een disproportionele inmenging (en dus gebruik van persoonsgegevens) in het privé-leven van de burgers vormen in het licht van het doeleinde. Deze bezoeken zijn des te meer gerechtvaardigd gezien het niet-verplichte karakter van de deelname van geïnfecteerde (of vermoedelijk geïnfecteerde) personen aan de opsporing van contacten zoals omschreven.
24. In dit verband benadrukt de Autoriteit dat het noodzakelijk is dat het systeem:
- a) aan de opgeroepen burgers (geïnfecteerde personen of "contacten") daadwerkelijk de vrije keuze laat om de medewerker te antwoorden en/of de gevraagde informatie te verstrekken;
 - b) de personen die mogelijk in contact zijn geweest met een geïnfecteerde (of vermoedelijk geïnfecteerde) persoon, in een eerste telefoontje dat zij ontvangen hebben, mogen laten weten dat zij niet opnieuw willen worden benaderd in dezelfde contactsituatie, en dat rekening wordt gehouden met deze verzoeken, en dat:
 - c) de identiteit of andere identificatiegegevens van personen die geïnfecteerd zijn of vermoedelijk geïnfecteerd zijn, nooit worden onthuld aan personen met wie zij mogelijk in contact zijn gekomen.
25. Hetzelfde geldt voor het voorgestelde tweede lid, dat de nodige duidelijkheid en transparantie (en dus voorspelbaarheid) biedt met betrekking tot de opsporingsactiviteiten zelf. Deze transparantie is essentieel om de (vermoedelijk) geïnfecteerde personen in staat te stellen met kennis van zaken te laten beslissen of ze de details van de contacten onthullen die zij hebben gehad gedurende de laatste drie weken.
26. De Autoriteit benadrukt de relevantie van de voorgestelde wijziging in die zin dat zij door middel van dit voorgestelde artikel 6 de relatie tussen de verschillende betrokken partijen verduidelijkt, d.w.z. enerzijds de "bevoegde diensten" (vermoedelijk de in artikel 3 §2, in fine van het wetsvoorstel bedoelde agentschappen) en anderzijds de "contactcentra", hetgeen momenteel niet door het wetsvoorstel wordt voorgesteld.

27. Het voorgestel 3de lid biedt de nodige duidelijkheid en voorspelbaarheid. De Autoriteit stelt echter voor de term in de Franse versie "communiquent" te vervangen door "enregistrent".

28. Met betrekking tot het voorgestelde vierde lid voor dit artikel 6 herhaalt de Autoriteit haar aanbeveling, zoals geformuleerd in haar advies over het wetsvoorstel, dat het wetsvoorstel moet voorzien in de verwijdering van gegevens, indien en wanneer deze niet langer nodig zijn voor het opsporingsdoeleinde. Concreet, de gegevens over personen die in contact zijn geweest met geïnfecteerde of vermoedelijk geïnfecteerde personen moeten worden gewist zodra deze personen zijn benaderd en strikte aanbevelingen hebben ontvangen.

7. Artikel 7 van het ontwerp.

-Art. 7. § 1 . De contactcentra gebruiken de gegevens vermeld in artikel 6, § 3, met als enige doelstelling het verstrekken aan geïdentificeerde personen met een verhoogd risico op infectie van één of meer passende aanbevelingen vermeld in paragraaf 4 van huidig artikel en het opvolgen van daarvan overeenkomstig paragraaf 6.

Deze aanbevelingen zijn niet bindend.

§ 2. Om de doelstelling vermeld in paragraaf 1 te bereiken, neemt het contactcentrum contact op met de volgende personen:

1° in de mate dat de geïnfecteerde of vermoedelijk geïnfecteerde patiënten in contact geweest zijn met personen van een collectiviteit met een kwetsbare bevolking, contacteert het contactcentrum de verwijzingsarts of bij gebrek daaraan, de geneesheer aangesteld door de administratief verantwoordelijke van deze collectiviteit

2° in de mate dat deze patiënten in contact geweest zijn met individuele personen, neemt het contactcentrum individueel contact op met deze individuele personen.

§ 3. Om aan de geïdentificeerde personen met een verhoogd risico op infectie één of meer passende aanbevelingen te kunnen geven uit de lijst vermeld in paragraaf 4, ondervraagt het contactcentrum de personen bedoeld in paragraaf 2 volgens een methodologie en met een vragenlijst die ter beschikking wordt gesteld door de bevoegde diensten.

de methodologie heeft tot doel de passende aanbevelingen uit de lijst vermeld in paragraaf 4 te selecteren op grond van een vragenlijst die toelaat om deze selectie te motiveren op grond van volgende factoren:

1° het bestaan van één of meer karakteristieke symptomen van een infectie door het coronavirus;
2° de datum, de intensiteit en de duur van de symptomen.

§ 4. Op grond van de methodologie en de vragenlijst bedoeld in paragraaf 3, geeft het contactcentrum aan de persoon met een verhoogd infectierisico één of meer aanbevelingen uit de volgende lijst:

1° een arts raadplegen;

2° een medische test ondergaan;

3° zich afzonderen voor een periode die niet langer duurt dan de besmettelijkheid van de betrokkene.

§ 5. Indien, als gevolg van de identificatie van een persoon met een verhoogd risico op besmetting, een contactcentrum vaststelt dat die persoon reeds in de databank is opgenomen, herhaalt het contactcentrum de reeds meegedeelde aanbevelingen en verstrekt aan deze persoon, indien dit noodzakelijk is in functie van de informatie ingewonnen ingevolge paragraaf 3, bijkomende aanbevelingen uit de lijst vermeld in paragraaf 4. In dat geval vermeldt het contactcentrum in de databank het type van bijkomende aanbevelingen en de datum waarop ze werden verstrekt.

§ 6. Om in elk geval het niet-bindend karakter van de aanbevelingen te verzekeren behalve in de hypothese bedoeld in artikel 10, worden deze gegevens niet meegedeeld aan andere ontvangers zonder de uitdrukkelijke toestemming van de geïdentificeerde persoon met een verhoogd risico. Dit principieel verbod tot mededeling zonder de voorafgaande uitdrukkelijke toestemming van de betrokkene geldt eveneens voor elke mededeling van de gegevens vermeld in artikel 6, § 3, aan een geneesheer, zelfs wanneer deze handelt onder het gezag van de bevoegde diensten.

§ 7. Het gegeven vermeld in artikel 6, § 3, 8°, wordt door het contactcentrum meegedeeld aan de geïdentificeerde persoon met verhoogd risico via het telefonisch contact of, desgevallend, tijdens het huisbezoek.

29. De Autoriteit verwijst andermaald naar wat in punt 4.b) hierboven is gezegd over de bevoegdheid van de gefedereerde entiteiten om de opsporing binnen hun bevoegdheidsgebied te organiseren en de relevante beslissingen te nemen, ook wat betreft de invoering van de concrete opsporingsverrichtingen (inhoud oproepen, vragen en aanbevelingen).
30. De verduidelijking dat het enige toegestane gebruik deze is die onder het wetsvoorstel valt, voorkomt elk misverstand op dit punt, wat het vertrouwen van de burgers in het systeem, dat in de huidige situatie van cruciaal belang is, zou moeten helpen opbouwen.
31. De verduidelijkingen in §1, 3 en 4 dat de contactcentra de gegevens zullen gebruiken om aanbevelingen te doen, waarvan de inhoud zal afhangen van bepaalde gespecificeerde parameters (antwoorden op bepaalde vragen die eveneens gespecificeerd en uitputtend opgesomd zijn) en dat deze aanbevelingen niet-bindend zullen zijn, hebben tot gevolg dat het doel van het gebruik van deze gegevens "specifiek en welbepaald" wordt, zoals vereist door artikel 5 van de AVG. Deze verduidelijkingen verbeteren ook de transparantie van de beoogde gegevensverwerking en dragen tegelijkertijd bij aan het vertrouwen van de gebruikers in het systeem dat zou worden ingevoerd. Hetzelfde geldt voor de verduidelijking dat deze aanbevelingen alleen zullen worden verstrekt aan personen met een "verhoogd risico" op infectie.
32. Het voorstel voor §2 biedt de nodige duidelijkheid tussen de twee situaties (personen die al dan niet tot een collectiviteit met een kwetsbare bevolking behoren) die terecht aanleiding geven tot verschillende gegevensverwerkingen en die daarom duidelijk moeten worden onderscheiden. Het beperkt de gevallen waarin personen die als verhoogd risico zijn geïdentificeerd, niet individueel worden gecontacteerd.
33. Het voorgestelde §5 vormt ook een verbetering ten opzichte van de tekst van het oorspronkelijke voorstel, aangezien het bepaalt dat de contactcentra rekening houden met de situatie waarin dezelfde persoon meermaals contact heeft gehad met een of meer geïnfecteerde personen (en dus het voorwerp is van opeenvolgende oproepen), zodat hij of zij niet op dezelfde manier wordt behandeld als een persoon die het voorwerp is van één enkele oproep.
34. Het voorgestelde §6 is ook een toegevoegde waarde omdat dit het risico van verder hergebruik wegneemt van informatie volgens dewelke een betrokkene contact heeft gehad met een geïnfecteerde persoon met een hoog infectierisico en geadviseerd wordt een opsporingstest uit te voeren; zo wordt voorkomen dat dergelijke gegevens worden gebruikt voor het toezicht op de naleving van de gezondheidsaanbevelingen en wordt het vrije karakter van de verleende toestemming verbeterd.

8. Voorgesteld Artikel 8

Art. 8. De federale entiteit en de gefedereerde entiteiten ondertekenen op het moment van de inwerkingtreding van deze wet, een samenwerkingsakkoord waardoor het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid, het Agence wallone pour une Vie de Qualité, de gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en het Ministerie van de Duitstalige Gemeenschap, elk binnen hun eigen bevoegdheidsgebied, worden aangesteld als verantwoordelijken, in de zin van de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van de richtlijn 95/46/EG, voor de gegevensverwerking door de contactcentra.

35. De Autoriteit herinnert eraan dat uit een gecombineerde lezing van het advies van de Autoriteit en het advies van de Raad van State over het wetsontwerp blijkt dat (zie punt 4 a) hierboven) de bevoegdheid om een opsporingsstelsel te organiseren toebehoort aan de gefedereerde entiteiten, zodat het aan hen is om wetgeving te maken over dit onderwerp, ook wat betreft de verwerking van persoonsgegevens in het kader van dergelijke opsporingsvoorzorgingen. Het is ook aan de gefedereerde entiteiten om te beslissen aan welke instelling(en) zij de organisatie van de opsporingsactiviteiten wensen toe te vertrouwen en om hen aan te wijzen als verantwoordelijken voor de in dit verband uit te voeren gegevensverwerkingsactiviteiten.
36. Afgezien daarvan zou het voorgestelde artikel 8 kunnen worden gehandhaafd voor zover dit het voordeel heeft het verzoek van de Raad van State in bovengenoemd advies in te willigen, dat de vinger legt op de noodzaak voor de federale staat en de gefedereerde entiteiten om een samenwerkingsovereenkomst te sluiten als het ontwerp zowel de bevoegdheden van de federale staat als die van de gefedereerde entiteiten betreft.

9. Artikel 9 van het Ontwerp.

Art. 9. Na raadpleging van de bevoegde diensten, stelt de Koning de lijst vast van de collectiviteiten met een kwetsbare bevolking.

37. Deze precisering is inderdaad nodig om te kunnen voorzien voor welke categorieën personen een specifieke opsporingsprocedure nodig is en dus hoe de persoonsgegevens van deze geïnfecteerde (of vermoedelijk geïnfecteerde) personen en van de personen met wie zij in contact zijn geweest, zullen worden verwerkt.

10. Artikel 10 van het Ontwerp.

“Art. 10. § 1 . Na anonimisering of, indien gerechtvaardigd, na pseudonymisering, door de minister, mogen de persoonsgegevens opgenomen in de databank verder verwerkt worden voor archiveringsdoeleinden van, algemeen belang, voor wetenschappelijk of historisch onderzoek of voor statistische doeleinden inzake de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 en/of ter ondersteuning van het beleid op dit gebied met naleving van Titel 4 van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerkingen van persoonsgegevens.

§ 2. Vooraleer de verdere verwerking in de zin van paragraaf 1 toe te laten sluit de minister een overeenkomst met de verantwoordelijke voor de verdere verwerking in de zin van de artikelen 194 en volgende van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerkingen van persoonsgegevens.

38. Deze voorgestelde bepaling heeft de verdienste te verduidelijken wie de anonimisering of pseudonimisering van de gegevens moet uitvoeren (d.w.z. de verwerkingsverantwoordelijke voor de oprichting en het beheer van de gegevensbank). De Autoriteit herinnert er echter aan (zie haar advies over het oorspronkelijke wetsvoorstel en punt 4 c hierboven) :
- a. dat de centralisatie van een onbepaalde (en ondefinieerbare) hoeveelheid gegevens (met inbegrip van gevoelige gegevens of gegevens waartoe de toegang is beperkt door specifieke wetten) in een databank die is opgezet en wordt beheerd door een instantie die er geen gebruik van maakt, niet gerechtvaardigd is en bijgevolg onaanvaardbaar; en.
 - b. dat het aan de instellingen is die door deze gefedereerde entiteiten zijn aangewezen, in hun hoedanigheid van verwerkingsverantwoordelijke uitgevoerd door hun contactcentra, om te bepalen of⁵ zij een verwerker of verwerkers willen gebruiken en, zo ja, aan welke verwerker of verwerkers; het is dus niet aan de federale staat om het gebruik van Sciensano op te leggen als de entiteit (noch enige andere dienstverlener) die verantwoordelijk is voor de centralisatie en het beheer van de gegevens die door deze contactcentra worden verzameld, gebruikt of gegenereerd;
39. Voor het overige, als §1 de bepalingen van de AVG herhaalt inzake de verdere verwerking van gegevens voor onderzoeks-, archiverings- of statistische doeleinden, hetgeen niet noodzakelijk is, is het grote voordeel hiervan dat dit hergebruik niet wordt beperkt tot bepaalde geprivilegieerde actoren (zoals in het oorspronkelijke voorstel het geval was door de toegang tot gegevens te beperken tot "epidemiologen die deel uit maken van de COVID-19 Risk Assessment Group (RAG) of voor (sic) epidemiologen die zijn geaccrediteerd door het Informatieveiligheidscomité" (IVC)), terwijl een dergelijke beperking duidelijk niet een van de doelstellingen van de AVG is, die deze mogelijkheid om

⁵ De federale overheid is bevoegd op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en is als zodanig vrij om normen af te kondigen voor het verzamelen en gebruiken van persoonsgegevens voor wetenschappelijk onderzoek.

gegevens voor onderzoeksdoeleinden te gebruiken, openstelt voor alle onderzoeksactoren. Het feit dat er geen beperking is tot bepaalde door de RAG of het IVC gekozen actoren is van fundamenteel belang, aangezien onderzoek naar behandelingen en vaccins en inzicht in het virus en zijn verspreidingswijzen van het grootste belang is voor de hele bevolking en niet kan worden voorbehouden aan bepaalde actoren.

40. De voorgestelde §2 is niet nodig omdat het slechts een herhaling is van een wettelijke bepaling van de AVG. Bovendien moet deze verplichting om een overeenkomst te sluiten tussen de eerste verwerkingsverantwoordelijke en de verwerkingsverantwoordelijke van de verdere verwerking belast met het onderzoek alleen worden nagekomen indien de verwerkingsverantwoordelijke voor de verdere verwerking de rechten van de betrokkenen in het kader van de AVG niet kan naleven, met het risico dat het onmogelijk wordt om zijn onderzoek uit te voeren; dit kan vooraf niet worden beoordeeld.

11. Voorgesteld Artikel 11

Art. 11. Het koninklijk besluit nr. 18 van 4 mei 2020 tot oprichting van een databank bij Sciensano in het kader van de strijd tegen het coronavirus COVID-19 wordt ingetrokken en door deze wet vervangen.

41. Deze precisering is inderdaad noodzakelijk.

12. Voorgesteld Artikel 12

Art. 12. § 1. Met het oog op de intrekking van deze wet, ten laatste één jaar na haar inwerkingtreding, zal deze wet het voorwerp uitmaken van een evaluatie door de minister en de binnen hun bevoegdheidsgebied voor de volksgezondheid bevoegde ministers van de gefedereerde entiteiten. Een evaluatieverslag zal ten laatste één jaar na de inwerkingtreding van deze wet aan de Kamer van volksvertegenwoordigers en aan de parlementen van de gefedereerde entiteiten voorgelegd worden.

§ 2. Indien het evaluatieverslag niet tot besluit komt dat deze wet moet ingetrokken worden, zal het verslag de precieze redenen daarvoor aantonen. Een nieuw evaluatieverslag zal in dat geval opgesteld en voorgelegd worden elke 6 maanden vanaf de datum van voorlegging van het eerste verslag.

42. De Autoriteit erkent de relevantie van dit voorstel, dat garandeert dat de gegevensverwerkingen die het wetsvoorstel toestaat en voorziet, niet langer zullen worden uitgevoerd dan de periode waarin ze noodzakelijk zijn.

OM DIE REDENEN,

stelt de Autoriteit vast dat het voorgestelde amendement het initiële wetsvoorstel verbetert. Het bevat alle essentiële elementen van de geplande gegevensverwerkingen en biedt een duidelijk en voorspelbaar kader voor deze verwerkingen, overeenkomstig de vereisten van de AVG, de grondwet en het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens. De vaststelling van deze essentiële elementen wordt niet naar een later tijdstip uitgesteld en hangt niet af van een besluit van een comité, maar wordt, zoals het hoort, in het wetsvoorstel zelf opgenomen. In plaats van een niet limitatieve lijst op te stellen (wat op zich een groot probleem is), van enerzijds de gegevens en anderzijds van het geplande gebruik van de gegevens, wordt in het amendement gespecificeerd welke gegevens door welke actoren en voor welke doeleinden zullen worden verwerkt, zoals de Autoriteit in haar vorige adviezen heeft gevraagd. Het bevat definities en verduidelijkingen die het niet alleen mogelijk maken om de beoogde gegevensverwerking te omschrijven, maar ook om deze te begrijpen en elk gebruik voor andere dan de aangekondigde doeleinden uit te sluiten, waardoor een onmisbare garantie wordt geboden, met name wat betreft de voorspelbaarheid en het scheppen van voorwaarden om het vertrouwen te wekken van de betrokkenen en van de leden van het Parlement die de burgers vertegenwoordigen.

De Autoriteit is daarom van mening dat de wijziging een goede basis vormt voor de op te stellen wettelijke norm(en).

De Autoriteit wijst er evenwel op dat uit een gecombineerde lezing van het advies van de Autoriteit en het advies van de Raad van State over het wetsvoorstel⁶ blijkt dat de inhoud van de voor advies voorgelegde tekst betrekking heeft op de bevoegdheden van enerzijds de federale staat (afwijking van het medisch geheim, wetenschappelijk onderzoek en oprichting van een centrale gegevensbank) en anderzijds de gefedereerde entiteiten (organisatie van een opsoringsstelsel).

Wat betreft het voorstel om contactcentrummedewerkers toe te staan huisbezoeken af te leggen, is de Autoriteit van mening dat dit met het oog op de doelstelling een disproportionele inbreuk is op de privacy van de burgers (en dus op het gebruik van persoonsgegevens).

⁶ Advies van de Raad van State 67.425/3, 67.426/3 van 26 mei 2020 betreffende het wetsvoorstel en de amendementen daarop.

Ze verwijst niettemin naar haar advies van 25 mei 2020 betreffende het wetsvoorstel en naar de daarin geformuleerde fundamentele en specifieke opmerkingen, waaronder:

- het gebrek aan rechtvaardiging van de voorgestelde centralisatie van een onbepaalde (en ondefinieerbare) hoeveelheid gegevens (met inbegrip van gevoelige gegevens of gegevens waartoe de toegang is beperkt door specifieke wetten) in een databank die is opgezet en wordt beheerd door een instantie die er geen gebruik van maakt;
- het toekennen aan de Sciensano-entiteit als de entiteit belast met het verzamelen en beheren van de bedoelde gegevens, zonder rekening te houden met de bevoegdheid van de gefedereerde entiteiten en hun agentschappen (in hun hoedanigheid van verwerkingsverantwoordelijken van de door hun contactcentra ⁷uitgevoerde verwerkingen) om te bepalen of zij een verwerker of verwerkers wensen te gebruiken en, zo ja, welke verwerker of verwerkers; In dit verband wordt verwezen naar het advies van de Raad van State van 26 mei 2020, dat de bevoegdheid ter zake van de gefedereerde entiteiten bevestigt (punt 8); Met uitzondering van het ontwerp van decreet van de Duitstalige Gemeenschap, werden tot op heden nog geen ontwerpen van regelgeving van de gefedereerde entiteiten aan de Autoriteit voor advies voorgelegd;

(get.) Alexandra Jaspar
Directeur van het Kenniscentrum

⁷ De federale overheid is bevoegd op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en is als zodanig vrij om normen af te kondigen voor het verzamelen en gebruiken van persoonsgegevens voor wetenschappelijk onderzoek.